

Green Office -verkoston vuosiraportointikooste, kevät 2014

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO.....	2
2.	YHTEENVETO VERKOSTON TULOKSISTA	3
2.1.	ENERGIANKULUTUS.....	5
2.1.1.	Sähkönkulutus	5
2.1.2.	Lämmönkulutus	6
2.2.	HENKILÖLIIKENNE	7
2.2.1.	Tieliikenne	7
2.2.2.	Raideliikenne	7
2.2.3.	Lentoliikenne	7
2.3.	KIRJEKULJETUKSET.....	9
2.4.	HANKINNAT.....	10
2.4.1.	Paperinkulutus	10
2.4.2.	Toimistolaitteet.....	10
2.4.3.	Kalusteet.....	11
2.5.	JÄTE.....	12
2.6.	VESI.....	13
2.7.	KULUTUSTAPAMITTARI.....	14

1. JOHDANTO

Green Office -merkin käyttöoikeuden saaneet toimistot ovat velvollisia raportoimaan kulutuslukunsa vuosittain WWF:lle. Vuosiraportoinnin avulla seurataan Green Office -verkoston ympäristötoiminnan tuloksia. Vuosiraportointi koostuu Kompassiin päivitettävistä ympäristöperiaatteista ja ympäristöohjelmasta, Ilmastolaskuriin syötetyistä kulutusluvuista sekä mahdollisesti kulutustapamittarista. Kulutustapamittari on Green Office -toimistojen henkilöstölle suunnattu kysely, joka mittaa työntekijöiden ja toimiston toimintatapojen ympäristöystävällisyyttä.

Suomen Green Office -verkostossa on mukana 179 organisaatiota ja yhteensä 521 toimistoa. Verkostossa työskentelee yli 66 800 henkilöä. Organisaatioista 163 oli keväällä 2014 raportointivelvollisia. (Luvut 17.4.2014)

Raportointiyhteenvedon tiedot on koottu Ilmastolaskuriin ja Kulutustapamittariin tallennetuista tiedoista (wwf.fi/ilmastolaskuri, wwf.fi/kulutustapamittari).

YHTEYSTIEDOT

Raportoinnin tulokset:

Maiju Sirviö
Green Office -asiantuntija
maiju.sirvio@wwf.fi
Gsm 040 3506 441

Kulutustapamittarin tulokset:

Mikko Kuiri
Green Office -asiantuntija
mikko.kuiri@wwf.fi
Gsm 040 559 1751

Green Office -ohjelma:

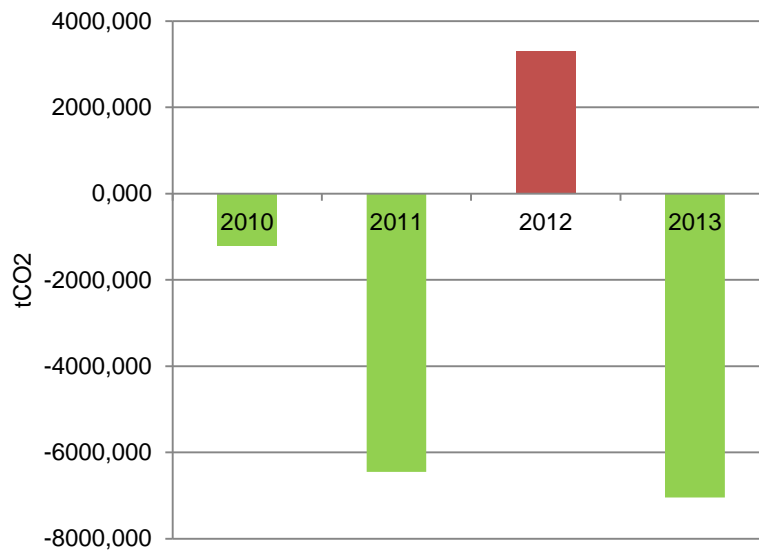
Helka Julkunen
Green Office -päällikkö
helka.julkunen@wwf.fi
Gsm 040 531 0555

www.wwf.fi/greenoffice

2. YHTEENVETO VERKOSTON TULOXSISTA

Vuonna 2013 Green Office -toimistojen hiilidioksidipäästöt laskivat edelliseen vuoteen (2012) verrattuna ennätyksellisen paljon, yhteensä 7 048 tonnia. Päästöjen määrä vastaa yli 1 069 henkilöautomatkaa maailman ympäri.¹ Kokonaispäästöjen lisäksi myös verkoston päästöt henkeä kohden laskivat 262 kgCO₂/hlö.

Kokonaispäästöt laskivat lähes kaikissa vertailussa mukana olevissa kategorioissa. Päästöt vähenivät sähkönkulutuksen, lämmönkulutuksen, kirjekuljetusten, paperinkulutuksen ja jätemäärien osalta. Tieliikenteen, raideliikenteen ja lentoliikenteen osalta päästöt kasvoivat. Kokonaisuudessaan verkoston tulokset ovat hienot. Edeltävänä vuotena (2012) verkoston kokonaispäästöt kasvoivat ensimmäistä kertaa Green Officen historiassa. (Kuva 1)

KUVA 1 Kokonaispäästöjen kehitys eri vertailukausilla

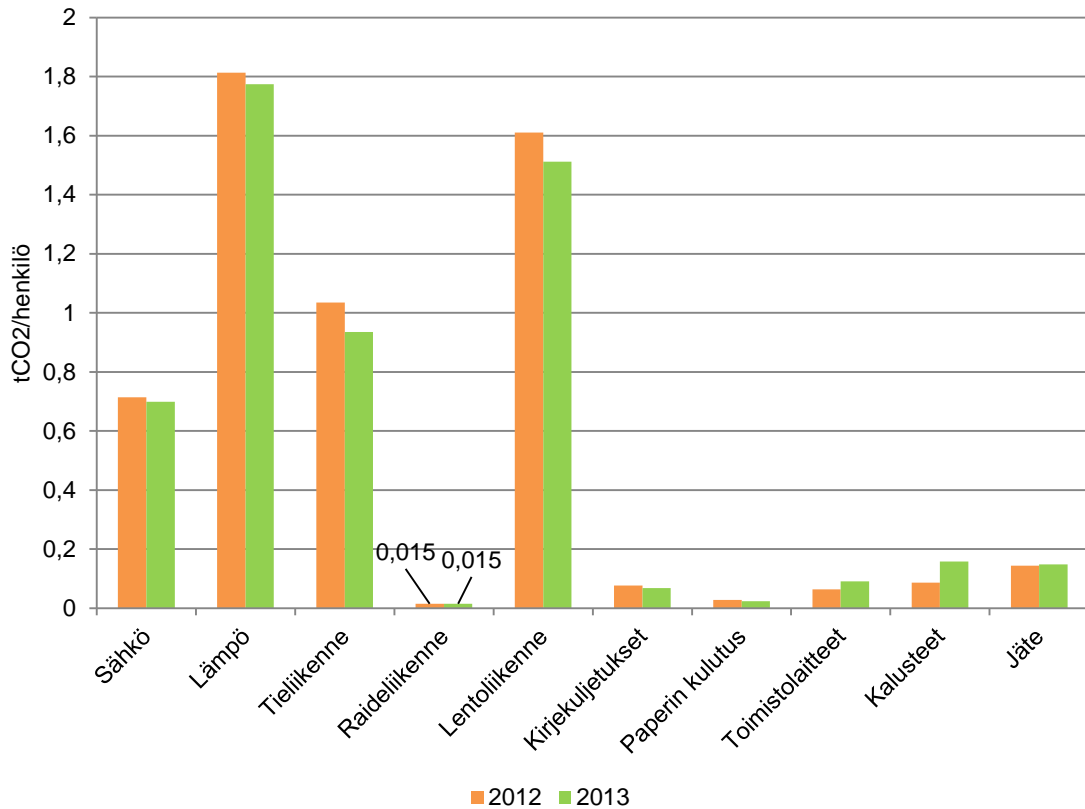
Suurin osuus päästösäästöistä syntyi sähkönkulutuksen päästöjen vähentymisestä. Sähkönkulutuksen väheneminen säästi lähes 6 500 tonnia CO₂-päästöjä. Tulos on loistava! Sähkönkulutus on yksi toimiston merkittävimmistä ympäristövaikutuksen aiheuttajista.

Kokonaispäästöjä tarkastellessa päästöt nousivat eniten lentoliikenteessä. Päästöt kasvoivat edelliseen vuoteen nähden yli 1 600 tonnia CO₂. Kokonaispäästöjen kasvusta huolimatta lentoliikenteen päästöt henkilöä kohden verkostossa pienentyivät, mikä on Green Office -tavoitteiden kannalta tärkeintä. (Kuva 2)

Kokonaispäästöt kasvoivat lentoliikenteen lisäksi myös tie- ja raideliikenteessä. Tieliikenteessä päästöt henkilöä kohden laskivat. Raideliikenteen päästöt henkilöä kohden pysyivät samoina kuin vuonna 2012.

Jättemäärissä päästöt henkilöä kohden kasvoivat 3,6 kgCO₂.

¹ Henkilöauton kulutuksena on käytetty 7 l/100 km.

KUVA 2 Päästöt (tCO₂) henkilöä kohden vuosina 2012 ja 2013

Myös toimistolaitteissa ja kalusteissa päästöt henkilöä kohden nousivat. Nämä osa-alueet eivät kuitenkaan ole mukana päästöjen vertailulaskelmissa, sillä niiden kulutusta toimistolla ei voi seurata tasaisesti vuositasona, kuten esimerkiksi sähkön- tai paperinkulutusta.

Aiempien vuosien tapaan suurimmat päästöt henkilöä kohden syntyivät lämmönkulutuksesta (1 813 kgCO₂) ja lentoliikenteestä (1 512 kgCO₂). Myös tieliikenteen päästöt henkilöä kohden (935 kgCO₂ekv) olivat sähkönkulutuksen päästöjä (699 kgCO₂) suuremmat.

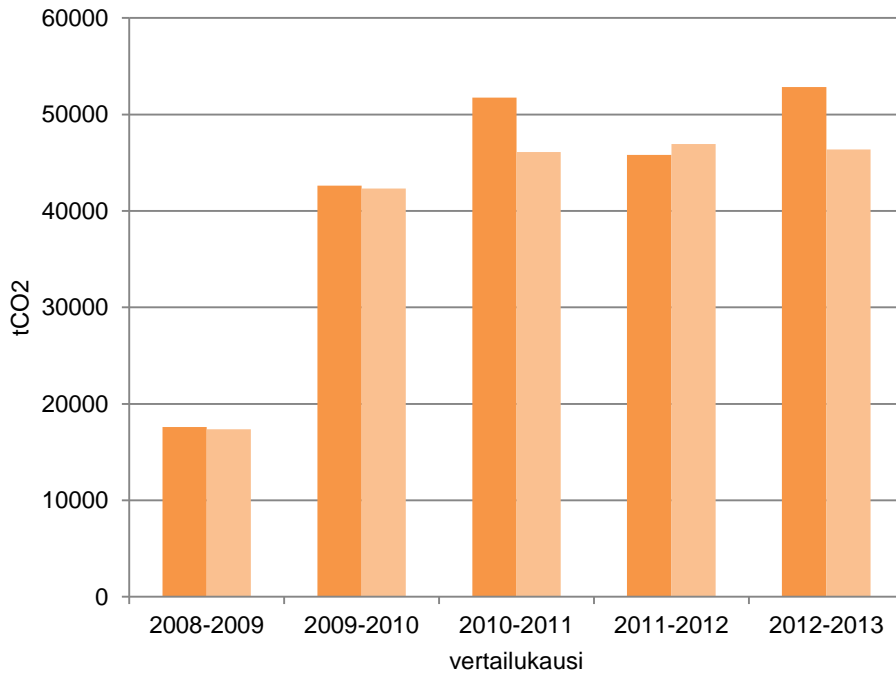
Vaikka raideliikenteen, kirjekuljetusten, paperinkulutuksen ja jätemäärien päästöt henkilöä kohden ovatkin mittaluokaltaan pienet esimerkiksi lentoliikenteeseen tai sähkönkulutukseen verrattuna, täytyy muistaa, että Ilmastolaskuri laskee vain syntyneet kasvihuonekaasupäästöt. Paperin kulutuksessa syntyneiden päästöjen määrää suurempi vaikutus on luonnonvarojen käytöllä, sillä paperin valmistus vaatii metsien kaatamista. Jätteiden lajittelu sen sijaan tehostaa materiaalien käyttöä ja kierrätyksen ansiosta neitseellisten materiaalien käyttö vähenee.

Toimistolaitteiden ja kalusteiden lisäksi kokonaispäästölaskelmien ulkopuolelle on jätetty julkinen paikallisliikenne, vesiliikenne sekä kodin ja työpaikan välinen liikenne, koska näitä lukuja on raportoitu vain harva toimisto.

2.1. ENERGIANKULUTUS

2.1.1. Sähkönkulutus

Vuonna 2013 Green Office -toimistojen sähkönkulutuksesta aiheutuneet päästöt laskivat ennätyselliset 8,86 miljoonaa kWh verrattuna vuoteen 2012 eli noin 3 prosenttia. Lasku vastaa 6 476 tCO₂ päästöjä.^{2 3} (Kuva 3) Säästetyn energian määrän tuottaminen yhdellä tuuliturbiinilla tauotta kestäisi noin puolitoista vuotta.⁴ Euromääräinen säästö verkoston sähkönkulutukselle on noin 8,25 miljoonaa euroa.⁵

KUVA 3 Green Office -verkoston sähkönkulutuksesta aiheutuneet kokonaispäästöt vertailukausina 2008-2009 (vertailussa oli mukana 65 toimistoa), 2009-2010 (118 toimistoa), 2010-2011 (163 toimistoa), 2011-2012 (166 toimistoa) ja 2012-2013 (198 toimistoa).

Kokonaiskulutuksen ja -päästöjen laskun lisäksi myös sähkönkulutus ja sen päästöt henkilöä kohden laskivat edelliseen vuoteen nähden. Kulutus verkostossa laski 107 kWh/hlö ja päästöt 15 kgCO₂/hlö eli noin 2,1 prosenttia.⁶

Yksi mahdollinen syy sähkönkulutuksen pienentymiseen Green Office -verkostossa on tehokkaampi tilankäyttö ja monitilaympäristöihin siirtyminen. Myös toimistojen omien palvelinten virtualisointi ja tiedon siirtäminen talon ulkopuolelle pienentää toimiston omaa sähkönkulutusta. Ulkoistetut serverit olisikin hyvä ottaa mukaan sähkönkulutuksen seurantaan, vaikka ne sijaitsevat oman toimiston ulkopuolella. Keskitetyt ja ulkoistetut serverit ovat keskimäärin energiatehokkaampia kuin toimistojen omat yksittäiset serverit.

² Vertailussa on otettu huomioon uusiutuvaa energiaa hankkivat toimistot, Gold Poweria ostaneet toimistot sekä CO₂-päästökompensoinnit.

³ Vertailussa oli mukana 198 toimistoa, jotka raportoivat sähkönkulutuksen sekä vuonna 2013 että 2012.

⁴ Yhden tuuliturbiinin laskennallinen teho on 2 MW.

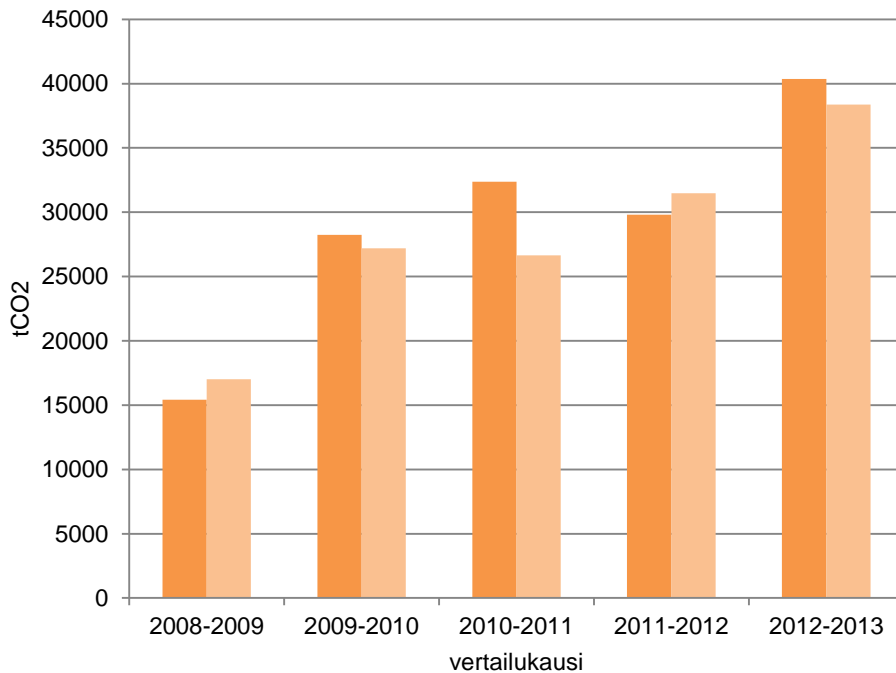
⁵ Laskentaan on käytetty Tilastokeskuksen vuoden 2013 keskimääräistä yritys- ja yhteisöasiakkaiden sähköhintaa 0,093 €/kWh.

⁶ kWh-vertailussa oli mukana 195 toimistoa ja päästövertailussa 196 toimistoa.

Yksi Green Officen tavoitteista on ilmastonmuutoksen hidastaminen edistämällä uusiutuvan energian käyttöä. Raportointilukujen perusteella laskettiin nyt ensimmäistä kertaa vihreän sähkön osuus kaikkien sähkönkulutuksen raportoineiden kesken. Verkoston kuluttamasta sähköstä yli 31,5 prosenttia eli 117,6 miljoonaa kWh on tuotettu uusiutuvilla energialähteillä. Vihreä sähkö lasketaan Ilmastolaskurissa päästökertoimella nolla. Toimistojen hankkima vihreä sähkö ei siis laskennallisesti tuota hiilidioksidipäästöjä.

2.1.2. Lämmönkulutus

Vuonna 2013 lämmönkulutus ja lämmön tuotannosta sekä käytöstä aiheutuvat hiilidioksidipäästöt laskivat edelliseen vuoteen verrattuna. Lämmön kokonaiskulutus laski yli 18,5 miljoonaa kWh eli 8,4 prosenttia. Kokonaispäästöjen määrä laski 1 989 tCO₂ (Kuva 4).⁷

KUVA 4 Green Office -verkoston lämmönkulutuksesta aiheutuneet kokonaispäästöt (tCO₂) vertailukausina 2008-2009 (vertailussa oli mukana 24 toimistoa), 2009-2010 (41 toimistoa), 2010-2011 (55 toimistoa), 2011-2012 (57 toimistoa) ja 2012-2013 (81 toimistoa).

Lämmönkulutuksen päästöt henkilöä kohden laskivat 39 kgCO₂ eli noin 2,2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.⁸

Lämmönkulutuksen vuosittaiset vaihtelut voivat olla suuria, sillä lämmönkulutus on suoraan verrannollinen talven kylmyyteen ja kestoan. Edellisenä vertailukautena 2011-2012 lämmönkulutuksen päästöt nousivat, sillä lämmityskausi oli pitkä.

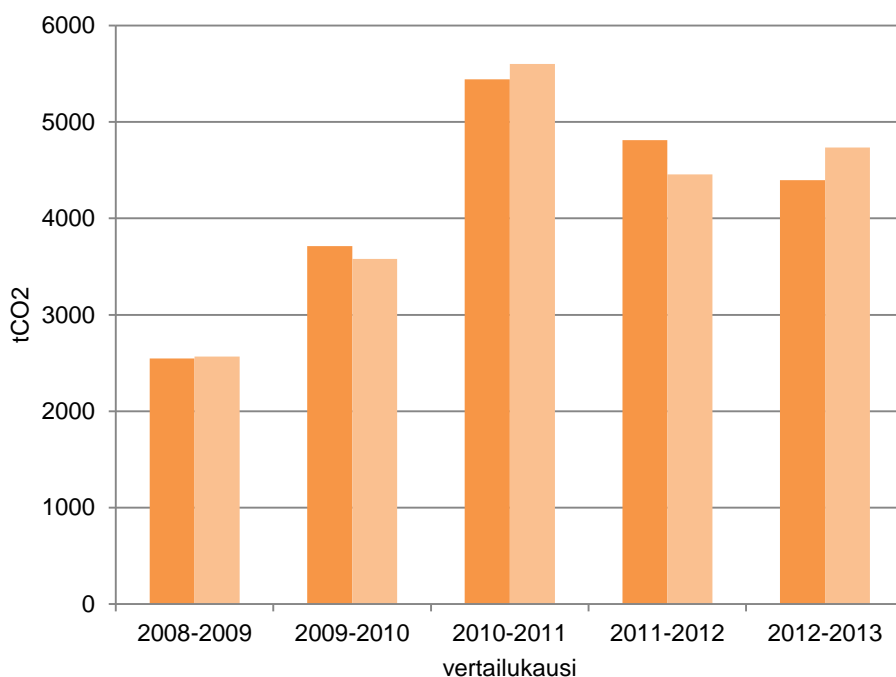
⁷ Vertailussa oli mukana 81 toimistoa, jotka raportoivat lämmönkulutuksensa sekä vuonna 2013 että 2012.

⁸ Vertailussa oli mukana 80 toimistoa.

2.2. HENKILÖLIKENNE

2.2.1. Tieliikenne

Vuonna 2013 Green Office -toimistojen tieliikenteestä aiheutuneet kasvihuonekaasupäästöt nousivat aiempaan vuoteen verrattuna 336 tCO₂.⁹ Nousu vastaa noin 143 000 bensiinilitran päästöjä. (Kuva 5)

KUVA 5

Green Office -verkoston tieliikenteestä aiheutuneet kokonaispäästöt (tCO₂) vertailukausina 2008-2009 (vertailussa oli mukana 13 toimistoa), 2009-2010 (25 toimistoa), 2010-2011 (43 toimistoa), 2011-2012 (59 toimistoa) ja 2012-2013 (59 toimistoa).

Vaikka kokonaispäästöt tieliikenteessä nousivat, henkilöä kohden ne laskivat 100 kgCO₂ eli noin 9,7 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna.¹⁰

2.2.2. Raideliikenne

Vuonna 2013 raideliikenteen päästöt verkostossa nousivat 5 tCO₂ vuoteen 2012 verrattuna. Henkeä kohden päästöt pysyivät vuoden 2012 tasolla eli 15 kgCO₂/hlö.¹¹

2.2.3. Lentoliikenne

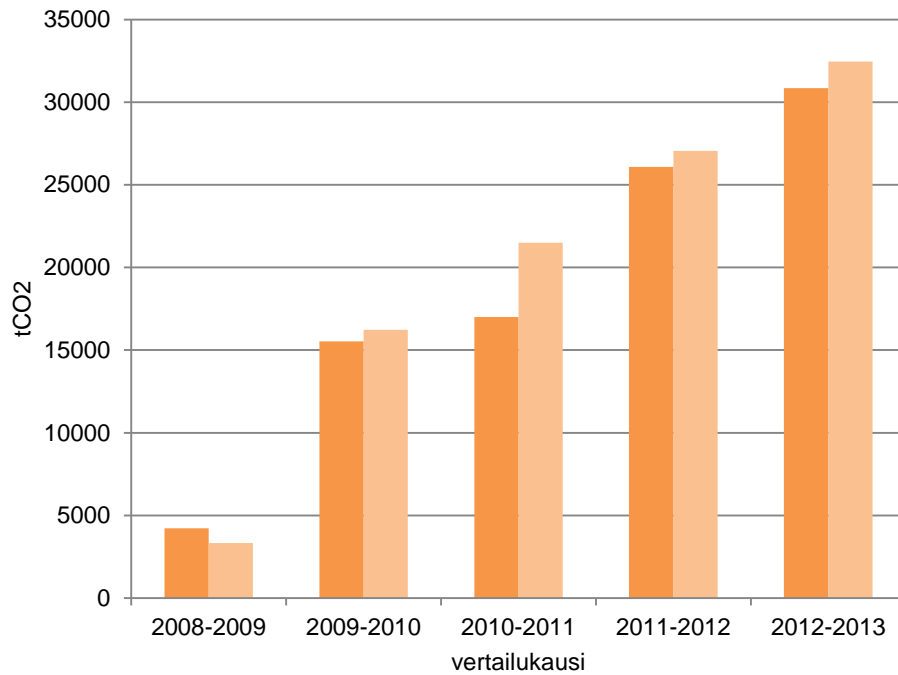
Vuonna 2013 Green Office -toimistojen lentoliikenteestä aiheutuvat päästöt kasvoivat 1 609 tCO₂ eli 5,2 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna.¹² (Kuva 6)

⁹ Vertailussa oli mukana 59 toimistoa, jotka raportoivat tieliikenteen vuosina 2013 ja 2012.

¹⁰ Vertailussa oli mukana 59 toimistoa.

¹¹ Vertailussa oli mukana 26 toimistoa, jotka raportoivat raideliikenteen vuosina 2013 ja 2012.

¹² Vertailussa oli mukana 64 toimistoa, jotka raportoivat lentoliikenteen vuosina 2013 ja 2012.

KUVA 6 Green Office -verkoston lentoliikenteestä aiheutuneet kokonaispäästöt (tCO₂) vertailukausina 2008-2009 (vertailussa oli mukana 11 toimistoa), 2009-2010 (31 toimistoa), 2010-2011 (43 toimistoa), 2011-2012 (56 toimistoa) ja 2012-2013 (64 toimistoa).

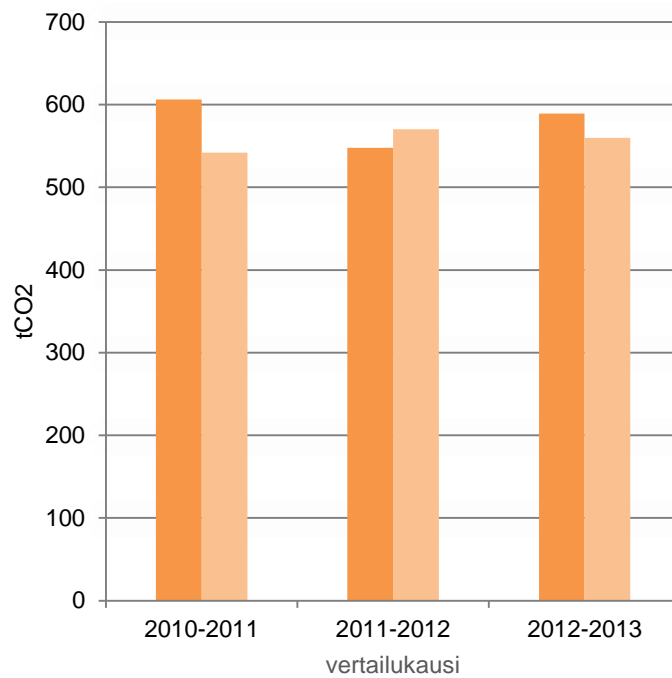
Myös lentoliikenteessä päästöt henkilöä kohden laskivat kokonaispäästöjen noususta huolimatta. Päästöt laskivat 99 kgCO₂ eli 6,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.¹³ Työmatkat ja etenkin lento- ja tieliikenne aiheuttavat suuren osan toimiston ympäristövaikutuksista. Henkilöä kohden tapahtunut päästöjen lasku tie- ja lentoliikenteessä ovat Green Officen kannalta erittäin hyviä tuloksia.

¹³ Vertailussa oli mukana 62 toimistoa.

2.3. KIRJEKULJETUKSET

Vuonna 2013 kirjekuljetuksista aiheutuneet kasvihuonekaasupäästöt laskivat 29 tCO₂ (kuva 7).¹⁴

KUVA 7 Green Office -verkoston kirjekuljetuksista aiheutuneet kokonaispäästöt (tCO₂) vertailukausina 2010-2011 (10 toimistoa), 2011-2012 (12 toimistoa) ja 2012-2013 (12 toimistoa).

Myös päästöt henkeä kohden vähenivät 8 kgCO₂ eli noin 10,5 prosenttia aiempaan vuoteen verrattuna.¹⁵

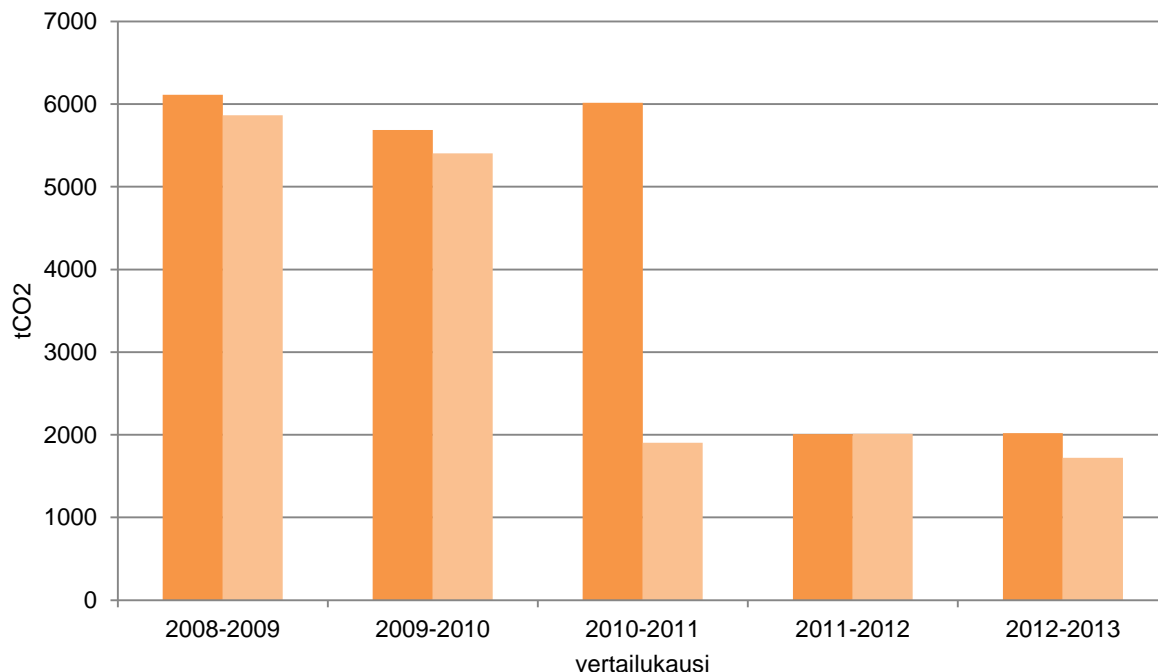
¹⁴ Vertailussa oli mukana 12 toimistoa, jotka raportoivat kirjekuljetuksen vuosina 2013 ja 2012.

¹⁵ Vertailussa oli mukana 12 toimistoa.

2.4. HANKINNAT

2.4.1. Paperinkulutus

Vuonna 2013 Green Office -toimistot kuluttivat paperia yhteensä 229 018 046 arkkia eli 458 036 papeririisiä. Määrä on yli 21 miljoonaa arkkia eli 8,4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2012. Myös paperinkulutuksen kasvihuonekaasupäästöt pienenevät 296 tCO₂. Päästölaskelmassa on otettu huomioon myös painopaperinkulutus. (Kuva 8) ¹⁶ Säästetyt yli 21 miljoonaa paperiarkkia muodostaisivat 2,1 kilometrin korkuisen pinon.

KUVA 8 Green Office -verkoston paperinkulutuksesta aiheutuneet kokonaispäästöt (tCO₂) vertailukausina 2008-2009 (vertailussa oli mukana 66 toimistoa), 2009-2010 (109 toimistoa), 2010-2011 (161 toimistoa), 2011-2012 (189 toimistoa) ja 2012-2013 (210 toimistoa).

Kuvan 8 päästöjen romahdus vuosien 2010 ja 2011 välissä johtuu päästökertoimen muutoksesta. Vuonna 2011 paperin päästökerroin päivitettiin uusimman tiedon mukaiseksi, ja ennen sitä kerroin oli huomattavasti suurempi.

Paperinkulutus henkilöä kohden laski 1,27 riisillä, mikä vähensi päästöjä 5 kgCO₂. Vuonna 2013 Green Office -toimistoissa kulutettiin kopiopaperia 6,84 riisiä henkilöä kohden.¹⁷ Vuonna 2012 vastaava luku oli 8,9 riisiä henkilöä kohden.

2.4.2. Toimistolaitteet

Toimistolaitteiden kasvihuonekaasupäästöt eivät ole mukana kokonaistuloksissa. Laitteiden kulutusta ja hankintaa ei voi seurata tasaisesti vuositasolla, kuten esimerkiksi sähkön- tai paperinkulutusta. Esimerkiksi vuonna 2013 toimistolaitteiden kasvihuonekaasupäästöt henkilöä kohden olivat 90 kgCO₂, kun vuonna

¹⁶ Paperinkulutuksen vertailussa oli mukana 212 toimistoa ja päästölaskelmissa 211 toimistoa.

¹⁷ Vertailussa oli mukana 210 toimistoa.

2012 päästöt olivat paljon suuremmat, 3 070 kgCO₂. Toimistolaittehankintojen päästöt yhteensä vuonna 2013 olivat 635 tCO₂.¹⁸

Vaikka kokonaisvertailussa ei oteta huomioon toimistolaitteista aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä, ovat laitteista syntyvät päästöt huomattavat. Esimerkiksi yhden kannettavan tietokoneen elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasupäästöt vastaavat yli 75 papeririisin päästöjä.¹⁹

2.4.3. Kalusteet

Kalusteiden kasvihuonekaasupäästöt eivät ole mukana kokonaistuloksissa, sillä kalustehankinnat ovat toimistolaitteiden tapaan vaihtelevia investointeja eivätkä tasaisesti tehtäviä hankintoja. Vuonna 2013 kalustehankintojen kasvihuonekaasupäästöt olivat 158 kgCO₂ henkilöä kohden ja vuotta aikaisemmin 2 662 kgCO₂ henkilöä kohden. Kalustehankintojen päästöt yhteensä vuonna 2013 olivat 126 tCO₂.²⁰

Myös kalusteiden kasvihuonekaasupäästöt ovat huomattavan suuria ja kalustehankinnoilla on ilmaston kannalta merkitystä. Esimerkiksi yhden toimistotuolin kasvihuonekaasupäästöt vastaavat yli 33 papeririisin päästöjä.²¹

---

¹⁸ Vuoden 2013 luvuissa oli mukana 53 toimistoa ja vuonna 2012 49 toimistoa.

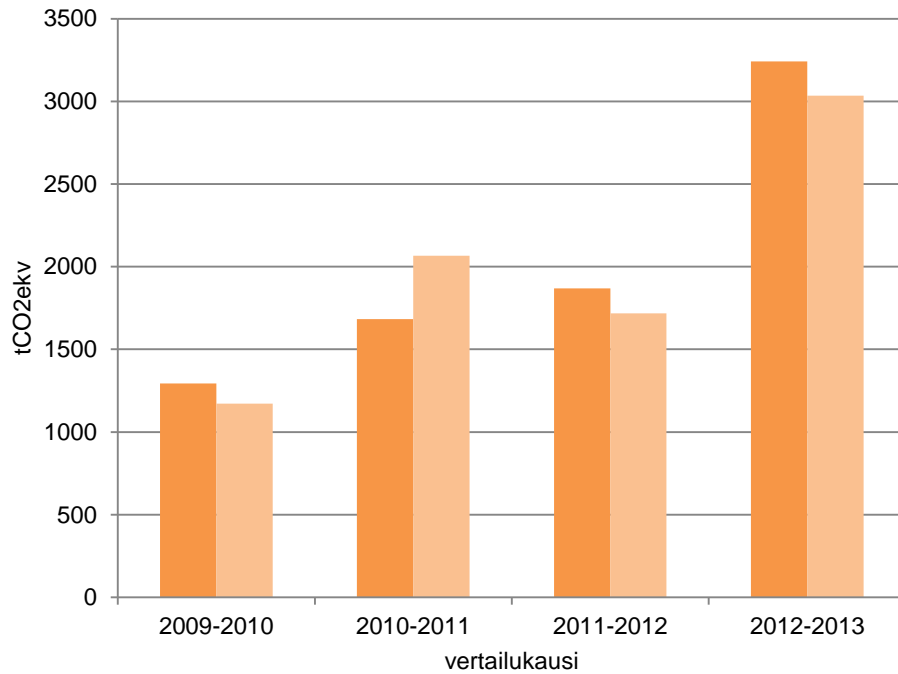
¹⁹ Kannettavan tietokoneen elinkaaren aikaiset päästöt ovat 171 kgCO₂ekv/tuote ja papeririisin kasvihuonekaasupäästöt 2,26 kgCO₂ekv/riisi.

²⁰ Vuonna 2013 luvuissa oli mukana 26 toimistoa ja vuonna 2012 31 toimistoa.

²¹ Tuolin elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasupäästöt ovat 75,6 kgCO₂ekv/tuote ja papeririisin 2,26 kgCO₂ekv/riisi.

2.5. JÄTE

Vuonna 2013 Green Office -toimistojen tuottama kokonaisjätteen määrä laski yli 172 440 kiloa eli 2,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myös jätteiden kasvihuonekaasupäästöt laskivat 207 tCO₂ekv. (Kuva 9)²²

KUVA 9 Green Office -verkoston jätteistä aiheutuneet kokonaispäästöt (tCO₂ekv) vertailukausina 2009-2010 (vertailussa oli mukana 33 toimistoa), 2010-2011 (59 toimistoa), 2011-2012 (59 toimistoa) ja 2012-2013 (81 toimistoa).

Henkilöä kohden päästöt nousivat 4 kgCO₂ekv eli 2,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.²³

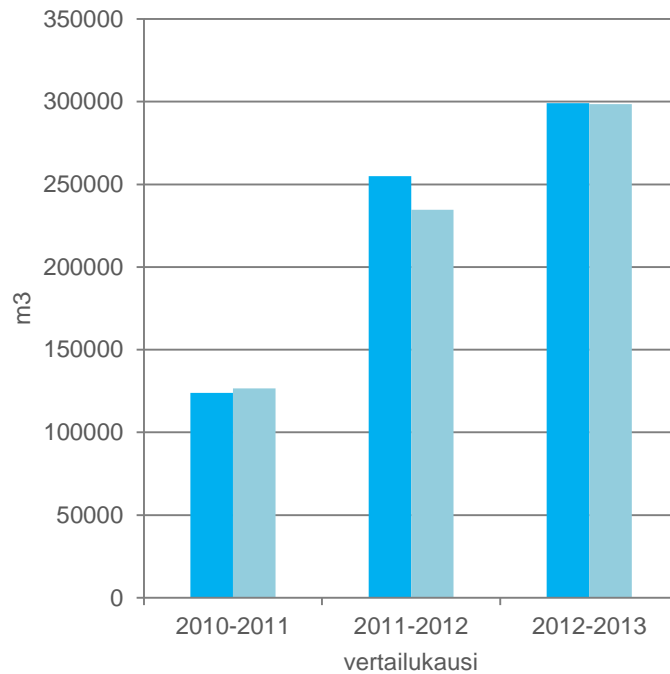
²² Vertailussa oli mukana 81 toimistoa, jotka raportoivat jätelukunsa vuosina 2013 ja 2012.

²³ Vertailussa oli mukana 80 toimistoa.

2.6. VESI

Ilmastolaskurissa on mahdollista seurata myös veden kulutusta toimistossa. Laskuri ei laske veden kulutukselle päästömäärää, vaan kyseessä on kulutusseuranta.

Vuonna 2013 vedenkulutus laski 616 kuutiota eli 0,2 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna (kuva 10).²⁴

KUVA 10 Green Office -verkoston veden kulutus (m³) vertailukausina 2010-2011 (27 toimistoa), 2011-2012 (37 toimistoa) ja 2012-2013 (53 toimistoa).

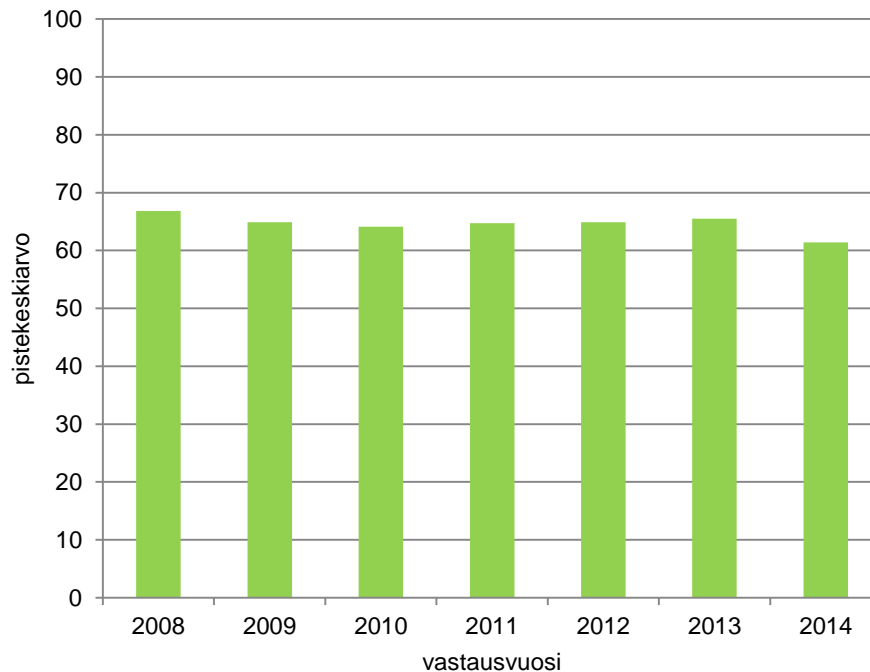
Myös henkilöä kohden kulutetun veden määrä laski 2,16 kuutiota eli noin 12,8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vedenkulutus henkilöä kohden vuonna 2013 oli 14,67 kuutiota. Vastaava luku vuonna 2012 oli 16,44 kuutiota.²⁵

²⁴ Vertailussa oli mukana 53 toimistoa, jotka raportoivat veden kulutuksen vuosina 2013 ja 2012.

²⁵ Vertailussa oli mukana 52 toimistoa vuonna 2013 ja 37 toimistoa vuonna 2012.

2.7. KULUTUSTAPAMITTARI

Keväällä 2014 Kulutustapamittariin vastasi 76 organisaatiota ja yli 5 000 henkilöä. Kaikkien vastanneiden organisaatioiden pistekeskiarvoksi muodostui 61,4 pistettä ja vastausprosentiksi 51. (Kuva 11) Keväällä 2013 pistekeskiarvo oli 65,5 ja vastausprosentti 52. Pistekeskiarvo laski 6,3 prosenttia. Mitä korkeamman pistemäärän Kulutustapamittarista saa, sitä parempi tulos on ympäristön kannalta.

KUVA 11 Kulutustapamittarin pistekeskiarvot verkostossa vuosina 2008-2014.

Yhteenvedon vastausprosentti on laskettu suhteuttamalla kunkin organisaation vastanneiden henkilöiden määrä Kompassissa ilmoitettuun organisaation henkilöstömäärään.

Kulutustapamittari uudistettiin vuonna 2013 ja samana keväänä saatiin kaikkien aikojen paras vastausprosentti. Keväällä 2014 raportoineiden joukossa oli useita toimistoja, jotka eivät täyttäneet laskuria Kulutustapamittaria aikaisempien vuosien tapaan, mikä laski vastausprosenttia.